

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

P9_TA(2019)0072

Poszanowanie swobód w Algierii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie poszanowania swobód w Algierii (2019/2927(RSP))

(2021/C 232/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Algierii, w szczególności rezolucję z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie uwięzienia obrońców praw pracowniczych i praw człowieka w Algierii ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie okresu po arabskiej wiosnie – perspektyw dla Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej ⁽²⁾,
- uwzględniając informacje o Algierii zawarte w rocznym sprawozdaniu UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na świecie w 2018 r., przyjętym przez Radę Europejską 18 marca 2019 r.,
- uwzględniając 11. posiedzenie Rady Stowarzyszenia UE-Algieria, które odbyło się 14 maja 2018 r.,
- uwzględniając trzeci powszechny okresowy przegląd praw człowieka w Algierii przyjęty przez Radę Praw Człowieka ONZ na jej 36. posiedzeniu w dniach 21 i 22 września 2017 r.,
- uwzględniając priorytety wspólnego partnerstwa przyjęte 13 marca 2017 r. przez Algierską Republikę Ludowo-Demokratyczną i Unię Europejską na podstawie zmienionej europejskiej polityki sąsiedztwa, dotyczące przede wszystkim wdrażania zmian konstytucyjnych i poparcia UE dla postępów w procesie demokratyzacji i w dziedzinie praw człowieka,
- uwzględniając układ o stowarzyszeniu między UE a Algierią ⁽³⁾, w szczególności jego art. 2, który stanowi, że poszanowanie zasad demokracji i podstawowych praw człowieka musi być zasadniczym elementem układu i wzorem dla krajowej i międzynarodowej polityki stron,
- uwzględniając konstytucję Algierii, zmienioną w referendum z 7 lutego 2016 r., w szczególności jej art. 2, 34–36, 39, 41, 42, 48 i 54,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka, w sprawie kary śmierci, tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, w sprawie wolności słowa w internecie i poza nim oraz w sprawie obrońców praw człowieka, a także nowe strategiczne ramy UE i plan działania na rzecz praw człowieka i demokracji, których celem jest umieszczenie ochrony praw człowieka i nadzoru nad nimi w centrum polityki UE we wszystkich dziedzinach,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP), Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, a także Konwencję o prawach dziecka,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r. oraz deklarację ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji ze względu na religię lub przekonania,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając algierską ustawę nr 12-06 w sprawie stowarzyszeń oraz rozporządzenie nr 06-03, normujące niemuzułmańskie praktyki religijne,
- uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 346 z 21.9.2016, s. 106.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0318.

⁽³⁾ Dz.U. L 265 z 10.10.2005, s. 2.

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

- A. mając na uwadze, że Algieria jest bliskim sąsiadem oraz ważnym partnerem Unii Europejskiej i państw regionu Afryki Północnej;
- B. mając na uwadze, że 16 lutego 2019 r., dziesięć dni po ogłoszeniu przez Abd al-Aziza Buteflikę, że będzie ubiegał się o wybór na prezydenta w piątej kadencji, zaczęły się w Algierii pokojowe protesty zwane Hirak (Ruch); mając na uwadze, że 2 kwietnia 2019 r. Abd al-Aziz Buteflika ustąpił ze stanowiska; mając na uwadze, że obowiązki głowy państwa przejął przewodniczący Rady Narodu Abd al-Kadir Bensalah; mając na uwadze, że od chwili rezygnacji Abd al-Aziza Butefliki władzę w kraju jawnie sprawują wojskowi pod przywództwem generała-porucznika Ahmeda Gaeda Salaha;
- C. mając na uwadze, że Abd al-Aziz Buteflika był prezydentem od 1999 r.; mając na uwadze, że w 2016 r. wprowadzono w konstytucji zmianę ograniczającą liczbę kadencji przyszłych prezydentów do dwóch; mając na uwadze, że zmiany tej nie można zastosować z mocą wsteczną, zatem Abd al-Aziz Buteflika miał prawo ubiegać się o piątą kadencję; mając na uwadze, że wybory prezydenckie, pierwotnie planowane na 18 kwietnia 2019 r., przełożono najpierw na 4 lipca 2019 r., a następnie na 12 grudnia 2019 r.;
- D. mając na uwadze, że pokojowe demonstracje odbywały się w całym kraju w lutym, marcu i kwietniu 2019 r., a następnie, przez ostatnich 40 tygodni, w każdy wtorek i piątek; mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach protestujący organizowali w całym kraju nocne marsze protestacyjne;
- E. mając na uwadze, że Hirak cieszy się szerokim poparciem i jest największym ruchem protestów w Algierii; mając na uwadze, że większość demonstrantów to ludzie młodzi; mając na uwadze, że demonstranci żądają położenia kresu korupcji, umożliwienia udziału w życiu politycznym, obniżenia poziomu bezrobocia i zaprzestania tłumienia demonstracji, a także większego pluralizmu i otwartości, by przygotować wolne wybory jako element szerszej transformacji systemu politycznego;
- F. mając na uwadze, że w światowym rankingu wolności prasy z 2019 r. Algieria zajęła 141. miejsce spośród 180 państw objętych badaniem, a wolność prasy w kraju uznano za „zagrożoną” i zauważono, że dziennikarze są często prześladowani; mając na uwadze, że organy algierskie objęły cenzurą strukturalną niezależne organizacje medialne, reporterów w mediach społecznościowych i inne podmioty podające jakiegokolwiek informacje uznawane za popieranie dysydentów;
- G. mając na uwadze, że od stycznia 2018 r. organy algierskie zamknęły szereg kościołów, należących przeważnie do Kościoła Protestanckiego Algierii, będącego uznaną prawem organizacją patronacką kościołów protestanckich w Algierii;
- H. mając na uwadze, że redaktor naczelny publicznego radia *La Chaîne 3*, Meriem Abdu, 23 lutego 2019 r. złożył rezygnację w proteście przeciwko tendencyjnemu traktowaniu Hiraku; mając na uwadze, że aresztowano lub zastraszano innych dziennikarzy, np. byłego arabskiego korespondenta *France 24* Sofiana Merakczego, a także dziennikarzy Azeba el-Szejcha, uwięzionego od 26 września 2019 r., i Abdelmujego Chelladię, uwięzionego od 14 października 2019 r.;
- I. mając na uwadze, że Nadia Madassi, przez minionych 15 lat prezenterka *Canal Algérie*, 4 marca 2019 r. zrezygnowała ze stanowiska pod presją zarzutów, że jej wystąpienia były cenzurowane; mając na uwadze, że 5 marca 2019 r. Ministerstwo Komunikacji nałożyło kary na gazetę *Echoruk* i kanał telewizyjny *El Bilad* za relacjonowanie demonstracji; mając na uwadze, że zamknięto założoną na Facebooku grupę „Powstań, Algierio!”, liczącą ponad 500 000 członków, a jej założyciela i administratora Sofiana Benjunesa nękanio i wielokrotnie przesłuchiowano, zanim postawiono mu zarzuty; mając na uwadze cenzurowanie następujących publikacji: *Jeune Afrique*, *Tout Sur l'Algérie*, *Algérie Part*, *Interlignes* i *Observ'Algérie*;
- J. mając na uwadze, że protestujący uczestnicy Hiraku, obrońcy praw człowieka, dziennikarze i blogerzy coraz częściej padają ofiarą ataków i są zatrzymywani, by nie mogli korzystać z wolności słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń;
- K. mając na uwadze, że algierska izba adwokacka (*Union nationale des ordres des avocats*, UNOA) jednomyślnie potępiła aresztowania uczestników Hiraku i tłumienie swobód; mając na uwadze, że 24 października 2019 r. około 500 prawników demonstrowało w Algierze, by domagać się poszanowania prawa protestujących do rzetelnego procesu sądowego, a także niezawisłości sądownictwa; mając na uwadze, że UNOA utworzyła komitet wsparcia dla prawników broniących zatrzymanych manifestantów i dysydentów;

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

- L. mając na uwadze, że według Algierskiej Ligi Obrony Praw Człowieka (*Ligue Algérienne pour la défense des droits de l'homme*, LADDH) w związku z pokojowymi protestami od początku Hiraku aresztowano i uwięziono ponad sto osób; mając na uwadze, że zarzuty, na których podstawie przetrzymuje się te osoby – „zagrożenie dla jedności narodowej i integralności terytorialnej”, „podżeganie do zgromadzeń” i „osłabianie morale armii” – są mgliste i naruszają międzynarodowe normy praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że 29 czerwca 2019 r. aresztowano 87-letniego Lachdara Buregę, weterana wojny o niepodległość, za krytykowanie szefa armii; mając na uwadze, że 25 listopada 2019 r. zwolniono z więzienia 22-letnią studentkę prawa Nur el Hudę Dahmani, skazaną na sześć miesięcy pozbawienia wolności za udział w marszu studenckim z 17 września 2019 r., która stała się ikoną cotygodniowych marszów studenckich; mając na uwadze, że 12 października 2019 r. aresztowano Ibrahima Dauadżiego i czterech innych działaczy za protest przeciwko wizycie ministra ds. młodzieży;
- N. mając na uwadze, że 28 maja 2019 r. po 53 dniach strajku głodowego zmarł w więzieniu Kamal Eddin Fechar, lekarz, obrońca praw człowieka, obrońca wspólnoty berberyjskiej At-Mzab i były członek LADDH, aresztowany w związku z masowymi protestami, a za przyczynę jego śmierci uważa się warunki, w jakich był przetrzymywany, i zaniedbania w opiece medycznej; mając na uwadze, że w wyniku obrażeń odniesionych po brutalnym pobiciu przez policję w kwietniu 2019 r. zmarł 22-letni Ramzi Jetu;
- O. mając na uwadze, że w dniu 12 września 2019 r. aresztowano Karima Tabbu, głównego działacza opozycji i byłego sekretarza generalnego najstarszej partii opozycyjnej – Frontu Sił Socjalistycznych, który obecnie stoi na czele nieuznawanej Unii Społecznej i Demokratycznej; mając na uwadze, że został on uwolniony wyrokiem sądu w Tipazie w dniu 26 września 2019 r. oraz że w ciągu zaledwie 14 godzin po uwolnieniu został ponownie aresztowany w podobnych warunkach w innej jurysdykcji (Sidi M'Hamed) i jest przetrzymywany de facto w izolacji;
- P. mając na uwadze, że podczas pokojowych demonstracji poparcia dla więźniów sumienia w Algierii aresztowano kilku członków *Rassemblement Actions Jeunesse (RAJ)*, w szczególności założyciela **Hakima Addada**, przewodniczącego **Abdeluahaba Fersauięgo** oraz członków: **Massinissa Aissousa**, **Dżalala Mokraniego**, **Ahmeda Buidera**, **Kamela Uldualiego**, **Karima Butatę**, **Ahsena Kadiego**, **Wafiego Tigrina** oraz **Chireddina Medżaniego**;
- Q. mając na uwadze, że wielu demonstrantów – np. **Samir Belarbi**, **Fodil Bumala**, Fuad Uicher, Saida Deffeur i Rauf Rais, którzy są zatrzymani – oraz obrońców praw człowieka – np. Said Budur, Hamid Gura i Sliman Hamitusz – jest oskarżonych o „osłabianie morale armii”;
- R. mając na uwadze, że w dniu 11 listopada 2019 r. sąd w Sidi M'Hamed w Algierze rozpoczął proces 42 działaczy, w tym członkini Ludowego Zgromadzenia Prowincji Samiry Messouci, których oskarżono o „naruszenie integralności terytorium kraju” za machanie flagą berberyjską; mając na uwadze, że flaga ta pojawiała się wraz z flagą krajową podczas cotygodniowych demonstracji odbywających się w całym kraju; mając na uwadze, że szereg sądów algierskich orzekło o uwolnieniu demonstrantów aresztowanych pod tym samym zarzutem;
- S. mając na uwadze, że w konstytucji Algierii zapisano podstawowe wolności, w tym wolność zrzeszania się, szczegółowo zdefiniowane w ustawie nr 12-06; mając na uwadze, że ustawa nr 12-06 stanowi, że każde stowarzyszenie, w tym również stowarzyszenia już zarejestrowane, musi dokonać ponownej rejestracji oraz uzyskać potwierdzenie tego faktu w ministerstwie spraw wewnętrznych, zanim będzie mogło rozpocząć legalną działalność; mając na uwadze, że wnioski o wstępną rejestrację szeregu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, organizacji religijnych i charytatywnych, takich jak LADDH, EuromedRights, RAJ, Amnesty International, Stowarzyszenie Protestanckie Algierii, Krajowa Komisja ds. Niemuzułmańskich Grup Religijnych i Stowarzyszenie Kobiet na rzecz Rozwoju Osobistego i Korzystania z Praw Obywatelskich (AFEPEC), nie zostały jeszcze rozpatrzone, choć organizacje te spełniły wszystkie wymogi prawne; mając na uwadze, że w związku z tym organizacje te nie posiadają oficjalnego statusu prawnego;
- T. mając na uwadze, że zgodnie z MPPOiP, który ratyfikowała Algieria, rządy muszą zapewnić prawo do wolności wyznania, myśli i sumienia wszystkim osobom podlegającym ich jurysdykcji, a w szczególności mniejszościom religijnym; mając na uwadze, że prawo to obejmuje swobodę praktykowania wyznania lub wybranych przekonań publicznie lub prywatnie, indywidualnie lub grupowo;
1. zdecydowanie potępia arbitralne i bezprawne aresztowania, pozbawianie wolności i zastraszanie dziennikarzy, związkowców, prawników, studentów, obrońców praw człowieka i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz wszystkich uczestników pokojowych demonstracji Hiraku oraz ataki na nich;

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

2. wzywa władze algierskie do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich osób postawionych w stan oskarżenia za korzystanie z prawa do wolności wypowiedzi, w szczególności Hakima Addada, Abdeluahaba Fersauiego, Massinissa Aissousa, Dżalala Mokraniego, Ahmeda Buidera, Kamela Uldualiego, Karima Butaty, Ahsena Kadiego, Wafiego Tigrina, Chireddina Medżaniego, Samira Belarbiego, Karima Tabbu, Ibrahima Dauadżiego, Salaha Maatiego, Sofiana Merakcziego, Azeba El Szejcha, Fuada Uichera, Saïdy Deffeur i innych pokojowych demonstrantów, obrońców praw człowieka i dziennikarzy, którzy są arbitralnie więzieni, pomimo że ich działalność jest dozwolona na mocy prawa algierskiego i międzynarodowych instrumentów praw człowieka, które ratyfikowała Algieria; wzywa władze algierskie do zniesienia zakazu podróży i dozoru sądowego nałożonych na Slimana Hamitousza, Abdelmondżiego Chelladiego i Mustafę Bendżamę;
3. wzywa władze algierskie, by położyły kres wszelkim formom zastraszania pokojowych demonstrantów, obrońców praw człowieka, krytycznych dziennikarzy i blogerów, w tym szykanom sądowym i prawnym wobec nich, ich kryminalizacji oraz ich arbitralnym aresztowaniom i zatrzymaniom, a także by podjęły odpowiednie kroki na rzecz zapewnienia im ochrony fizycznej i psychologicznej, bezpieczeństwa oraz swobody prowadzenia legalnej i pokojowej działalności; wzywa władze algierskie do zapewnienia prawa do wolności wypowiedzi, zrzeszania się, pokojowych zgromadzeń i wolności mediów gwarantowanego przez konstytucję algierską oraz podpisany i ratyfikowany przez Algierię MPPOiP;
4. domaga się, by położono kres naruszaniu wolności wyznania chrześcijan, przedstawicieli ruchu Ahmadijja i innych mniejszości religijnych; przypomina rządowi algierskiemu, że zarządzenie nr 06-03 gwarantuje swobodne praktykowanie wyznania; wzywa władze algierskie do ponownego otwarcia odpowiednich budynków kościelnych;
5. wzywa władze algierskie do zmiany ustawy 91-19 z dnia 2 grudnia 1991 r. tak, by usunąć wszelkie ograniczenia dotyczące pokojowych demonstracji, które to ograniczenia nie są absolutnie konieczne ani proporcjonalne w rozumieniu postanowień art. 21 MPPOiP; wyraża zaniepokojenie faktem, że pomimo postanowień przeglądu konstytucyjnego z 2016 r. nie uchylono dekretu z dnia 18 czerwca 2001 r., który zakazuje manifestacji w stolicy, a jest powszechnie stosowany w całym kraju;
6. wzywa władze algierskie, by skutecznie znosiły wszelkie formy nadmiernego użycia siły przy rozpraszaniu zgromadzeń przez funkcjonariuszy organów ścigania i zapobiegały takiemu nadużywaniu siły; zdecydowanie potępia nadmierne użycie siły, które doprowadziło do śmierci Ramziego Jettu; wzywa władze algierskie do przeprowadzenia niezależnego dochodzenia we wszystkich przypadkach nadmiernego użycia siły przez przedstawicieli sił bezpieczeństwa oraz do pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności;
7. podkreśla, że niezależne sądownictwo jest jednym z podstawowych elementów funkcjonowania demokracji, i wzywa władze algierskie do wspierania i zapewnienia niezależności sądownictwa;
8. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, Komisję i państwa członkowskie do wspierania grup społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, dziennikarzy i demonstrantów, m.in. przez organizowanie wizyt w więzieniach, nadzorowanie procesów sądowych i wydawanie oświadczeń publicznych, wspieranie komisji UNOA i innych organizacji działających na rzecz obrony praw człowieka oraz ściśle monitorowanie sytuacji w zakresie praw człowieka w Algierii, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych instrumentów, m.in. Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka;
9. zachęca władze algierskie do dokonania przeglądu ustawy nr 12-06 z 2012 r. o stowarzyszeniach i do podjęcia rzeczywistego i inkluzywnego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, aby opracować nowy instrument prawny, który byłby zgodny z międzynarodowymi standardami w zakresie praw człowieka i z konstytucją algierską;
10. wzywa władze algierskie do zapewnienia wszystkim obywatelom pełnego korzystania z wolności myśli, sumienia i religii lub przekonań, co gwarantuje konstytucja algierska i MPPOiP;
11. wyraża zaniepokojenie z powodu przeszkód administracyjnych, z którymi borykają się mniejszości religijne w Algierii, a zwłaszcza z powodu rozporządzenia 06-03; zachęca rząd Algierii do zmiany rozporządzenia 06-03 w celu dalszego dostosowania go do konstytucji i zobowiązań międzynarodowych dotyczących praw człowieka, a mianowicie art. 18 MPPOiP;
12. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2016 r. język tamazight uznano w konstytucji za język urzędowy, i zachęca do odzwierciedlenia tego faktu w praktyce; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia 42 demonstrantów zatrzymanych za machanie flagą berberyjską;

Czwartek, 28 listopada 2019 r.

13. domaga się rozwiązania kryzysu w drodze pokojowego i integracyjnego procesu politycznego; jest przekonany, że reformy demokratyczne oraz konstruktywny i inkluzywny dialog zapewniający stabilność polityczną, gospodarczą i społeczną w Algierii mogłyby stać się sposobem ożywienia bogatej Unii Maghrebu Arabskiego, co jest ważne dla udanej współpracy po obu stronach basenu Morza Śródziemnego;

14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, delegacji UE w Algierze, rządowi Algierii, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Radzie Praw Człowieka ONZ oraz Radzie Europy.
